

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 14 januari 2022

Dossiernr. : K31906

Documentnr. : 2022-005498

Verzonden : 17 januari 2022

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 1 november 2021 een aanvraag ontvangen voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming, hoofdstuk 3, Soorten.

De aanvraag is ingediend door aanvrager Bureau Biota, Oude Marswal 38, 8015 ED te Zwolle, in opdracht van initiatiefnemer (ontheffinghouder) Provincie Groningen, Sint Jansstraat 4, 9700 AP te Groningen.

De aanvraag heeft betrekking op het project Aanleg ontsluitingsweg ter hoogte van Ter Laan 10 te Bedum.

BESLUIT:

Het college van Gedeputeerde Staten besluit:

- I. op grond van artikel 3.3, lid 1 en 4, artikel 3.8, lid 1 en 5, en artikel 3.10, lid 2, van de Wet natuurbescherming (Wnb):
 - ten aanzien van kerkuil (*Tyto alba*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het verbod op:
 - opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren (artikel 3.1, lid 2, Wnb);
 - ten aanzien van Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het verbod op:
 - opzettelijk verstoren (artikel 3.5, lid 2, Wnb);
 - beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5, lid 4, Wnb);
 - ten aanzien van steenmarter (*Martes foina*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het verbod op:
 - opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.10, lid 1b, Wnb);

- II. dat de ontheffing verleend wordt voor de locatie Ter Laan 10 te Bedum, zoals weergegeven in figuur 1 in de bijlage Overwegingen bij Besluit;
- III. dat de ontheffing geldt voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 juli 2025;
- IV. dat de volgende bijlagen deel uitmaken van dit besluit. Bij strijdigheid tussen de voorschriften en de bijlagen bij dit besluit prevaleren deze als volgt:
 - 1. voorschriften;
 - 2. overwegingen bij besluit;
 - 3. de aanvraag van 1 november 2021 en de aanvullingen per mail d.d. 14 december 2021, inclusief activiteitenplan *Milder-Mulderij G. 2020. Activiteitenplan in het kader van de Wet natuurbescherming – Aanleg ontsluitingsweg ter hoogte van Ter Laan 10 te Bedum. Bureau Biota rapport 2020-018. In opdracht van Provincie Groningen.*

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

namens dezen:

A.J. Hoogerwerf
Hoofd van de afdeling Landelijk Gebied en Water

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage 'Overwegingen bij Besluit' voor een nadere motivering.

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf de verzenddatum.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van dit besluit een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u op de website van de provincie Groningen (www.provinciegroningen.nl/bezwaarmaken).

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen er op dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met het secretariaat Landelijk Gebied en Water via het telefoonnummer 050 - 316 4543. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Wij verzoeken u het dossiernummer te vermelden.

Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. Dit besluit is enkel van toepassing op kerkuil, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis en steenmarter en de beschreven verboden handelingen.
2. Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Groningen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan genoemd in voorschrift 1 worden aangetroffen en/of andere handelingen dan genoemd in voorschrift 2 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit en de bijbehorende documenten op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De hier beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie (digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) (ecologisch) logboek bijgehouden te worden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek moet op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
8. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, bijgevoegd meldingsformulier (bijlage 2) in te vullen en ons toe te sturen, uiterlijk een week voorafgaand aan de werkzaamheden.

Specifieke voorschriften

9. Alle maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van gebouw bewonende soorten.
10. Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoensactiviteiten van de soort(en) waarvoor ontheffing is verleend, om verstoring in de meest kwetsbare perioden (zoals voortplantingsperiode en overwintering) te voorkomen. De genoemde perioden kunnen zowel eerder als later beginnen en/of eindigen, afhankelijk van de (lokale) meteorologische omstandigheden voorafgaand aan en tijdens de werkzaamheden. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de betreffende soort.
11. Drie maanden voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden dient een faunatoren gerealiseerd te zijn conform de volgende voorschriften. Pas na goedkeuring van de faunatoren door de deskundige ecoloog mag gestart worden met de sloop. Het tijdstip en de constateringen van de nacontrole moeten worden vastgelegd in het onder voorschrift 7 genoemde logboek.
12. De faunatoren zal geplaatst worden ten zuiden van het terrein Ter Laan 10 waar aan het Boterdiep een strandje ingericht zal worden (zie figuur 3 in de Overwegingen bij het besluit). De plaatsing

¹ Provincie Groningen verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau, een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de natuurwetgeving, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereeniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

van de faunatoren zal gecombineerd worden met een educatieve voorziening om ook het publiek in te lichten over deze faunatoren.

13. De faunatoren dient minimaal geschikt te zijn voor:
 - zomer- en paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis;
 - kraamverblijf gewone dwergvleermuis;
 - zomer- en kraamverblijf gewone grootoorvleermuis;
 - verblijfplaats kerkuil.
14. De faunatoren dient te voldoen aan de volgende randvoorwaarden:
 - gemetselde toren voor meer warmteopslagcapaciteit ten behoeve van kraamfunctie;
 - meerlaagse gevelbekleding (binnen en/ of buiten de toren) om variatie in klimaatzones te creëren;
 - minimale grootte is 2 x 2 x 4,5 meter;
 - vrije binnenruimte in de toren ten behoeve van grootoorvleermuizen
 - pannendak van oudhollandse pannen zodat deze toegang geeft aan diverse soorten vleermuizen;
 - toegangsluik/-deur voor inspectie, monitoring en onderhoud;
 - passage van achter gevelbetimmering naar binnenzijde toren noodzakelijk en bruikbaar voor vleermuizen;
 - toegang en passages minimaal 30 mm afstand (ook de ruimte tussen de betimmering), zodat ook Laatvlieger en meervleermuis de toren kunnen gebruiken;
 - kerkuil dient fysiek gescheiden verblijf te hebben in de toren, dus niet in dezelfde ruimte te verblijven als de vleermuizen.
15. Wanneer de faunatoren in verval begint te raken dient de provincie Groningen tijdig te zorgen voor reparaties, zodat het permanente karakter van deze voorziening zo goed mogelijk gewaarborgd blijft. Tenminste tot het einde van de ontheffingsperiode dient de faunatoren voor de beschermde soorten functioneel te blijven zoals beoogd bij de aanleg ervan.
16. Om geen vleermuizen met de sloop van de panden aan Ter Laan 10 te beschadigen dient het woonhuis tijdig voorafgaand aan de sloop voorzichtig ongeschikt gemaakt te worden voor bewoning door vleermuizen. Dit houdt in dat het binnenklimaat dusdanig verstoord dient te worden dat er tocht en licht doordringt onder het dak en richting eventuele spouwwallen. Dit dient door dakpannen te lichten en door op diverse plekken in de gevel al enkele bakstenen te verwijderen. Waar nodig kunnen potentiële invliegopeningen tijdig, gecontroleerd, afgedicht worden met exclusion flaps, om ervoor te zorgen dat vleermuizen het pand wel kunnen verlaten, maar niet meer in kunnen. Dit ontmoedigen dient pas te gebeuren pas nadat de faunatoren al geruime tijd staat. Pas nadat is vastgesteld dat de verblijfplaats van gebouwbewonende soorten verlaten is en de begeleidende ecooloog het gebied heeft vrijgegeven, kan gestart worden met de werkzaamheden. Nacontrole vindt plaats middels batdetector tijdens geschikte weersomstandigheden. Het tijdstip en de constatering van de nacontrole moeten worden vastgelegd in het onder voorschrift 7 genoemde logboek.
17. Er dient een steenmarterkast te worden geplaatst in de bosschage aan de noordzijde van het terrein van Ter Laan 10. Deze kast wordt geleverd door Vivara. De exacte locatie van de kast (zo ver mogelijk bij de aan te leggen ontsluitingsweg vandaan, op een geschikte plek in de bosschage) dient te zijn opgenomen op een kaart in het logboek en/of ecologisch werkprotocol.

Monitoring

18. Er dient te worden gemonitord om de effectiviteit van de maatregelen te controleren op de aangevraagde soorten, voor een periode van minstens 5 jaar. Na 5 jaar dient door het bevoegd gezag bepaald te worden of de monitoring gestaakt kan worden of dat de monitoring een vervolg krijgt, dit in overleg met de uitvoerende partij.
19. De monitoring dient uitgevoerd te worden volgens een monitoringsplan met de volgende onderdelen:
 - het aantal tellingen;
 - wanneer de tellingen plaats vinden;
 - methode van tellen, gebruik van protocollen;
20. De monitoring dient antwoord te geven op de vraag: hebben de getroffen maatregelen het gewenste effect?

21. Indien uit de monitoring blijkt dat door de werkzaamheden een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van de aangevraagde soorten niet uitgesloten kan worden, dan dienen er aanvullende maatregelen genomen te worden om dit effect teniet te doen. Een deskundige op het gebied van gebouwbewonende soorten moet onderzoeken welke maatregelen dit dienen te zijn. De exacte invulling van deze aanvullende maatregelen dient in overleg met het bevoegd gezag tot stand te komen.
22. Een tussenrapportage dient jaarlijks in december aangeleverd te worden en een eindrapport onmiddellijk na het aflopen van de geldigheidstermijn van deze ontheffing / na het afronden van de monitoring. De tussenrapportages en eindrapportage dienen minstens in te gaan op de onderdelen en de vraagstelling zoals beschreven in voorschriften 19 en 20.

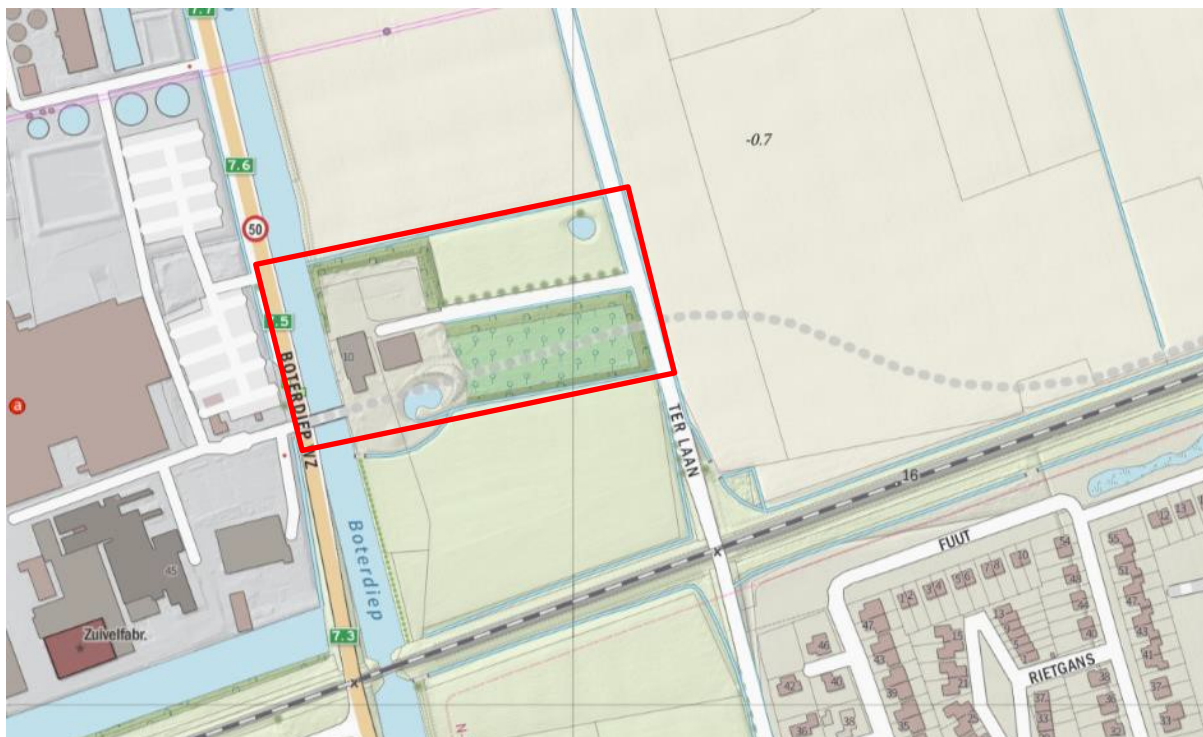
Overige voorschriften

23. De werkzaamheden dienen alleen overdag, tussen zonsopgang en zonsondergang uitgevoerd te worden. Er dient geen kunstlicht gebruikt te worden. Indien dit wel noodzakelijk is, dient te worden voorkomen dat licht naar de omgeving uitstraalt. Een ecologisch deskundige op het gebied van steenmarter, uilen en vleermuizen dient hierin te adviseren en dit dient in het onder voorschrift 7 genoemde logboek opgenomen te worden.
24. De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.
25. In navolging van het voorgaande voorschrift dient de ontheffinghouder rekening te houden met het broedseizoen van vogels. De werkzaamheden dienen zoveel mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dient een deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied en/of alle te kappen bomen te controleren op in gebruik zijnde nesten. Als er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Het plangebied moet hiervoor worden vrijgegeven door de deskundige.
26. De ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken op grond van artikel 5.4 van de Wnb.
27. Aanspreekpunt in het kader van dit besluit en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Loket, loketVTH@provinciegroningen.nl.
28. Indien een verlenging van deze ontheffing wenselijk is, dient, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, schriftelijk een verzoek om verlenging ingediend te worden. Dit kan per mail aan het Loket of via het online-aanvraagformulier.

Overwegingen bij Besluit

1 Nadere toelichting brongegevens

Onderwerp:	Verzoek om ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb), hoofdstuk 3, Soorten.
Activiteitenplan:	<i>Milder-Mulderij G. 2020. Activiteitenplan in het kader van de Wet natuurbescherming – Aanleg ontsluitingsweg ter hoogte van Ter Laan 10 te Bedum. Bureau Biota rapport 2020-018. In opdracht van Provincie Groningen.</i>
Activiteit:	Opstellen op het terrein van Ter Laan 10 te Bedum slopen om ruimte te maken voor de ontsluitingsweg.
Reden voor deze aanvraag:	Provincie Groningen heeft het voornemen een oostelijke ontsluitingsweg om Bedum aan te leggen. Ten behoeve hiervan dienen er opstellen gesloopt te worden. In verband met de voorgenomen ontwikkeling is ecologisch onderzoek uitgevoerd. Hieruit is naar voren gekomen dat er in het te slopen gebouw verblijfplaatsen aanwezig zijn van beschermde soorten. Deze verblijfplaatsen zijn beschermd in de Wet natuurbescherming (Wnb) en hiervoor is ontheffing nodig.
Plangebied:	Ter Laan 10 te Bedum, zoals weergegeven in figuur 1.
Coördinaten:	235878; 5908879.

Figuur 1. Globale ligging van de planlocatie Ter Laan 10 (rode contour) tegenover het pand van FrieslandCampina te Bedum. De grijze stippellijn geeft de locatie van de nieuwe ontsluitingsweg weer.

Werkzaamheden:

Provincie Groningen is van plan een ontsluitingsweg aan de oostzijde van Bedum aan te leggen. Vanaf de huidige N993 komt een nieuwe weg in de richting van de spoorlijn Groningen-Delfzijl. Na de spooronderdoorgang volgt de nieuwe weg de spoorlijn in de richting van Bedum. Er komt ook een nieuwe brug over het huidige Boterdiep (Provincie Groningen, 2020). Het doel van deze oostelijke ontsluitingsweg is om het doorgaande (vracht)verkeer en het vrachtverkeer van FrieslandCampina om het dorp heen te leiden. Hiervoor is verleggen van sloten nodig en wordt een tunnel onder het spoor gerealiseerd. Op het terrein van Ter Laan 10 zullen in het kader van de aanleg van de oostelijke ontsluitingsweg de volgende werkzaamheden gaan plaatsvinden (Buro Bakker, 2017):

- sloop boerderij en schuren;
- kap bomen en struiken;
- dempen vijver;
- realiseren brug over het Boterdiep naar het terrein van FrieslandCampina.

Op het terrein Ter Laan 10 zijn ook diverse bomen en bosschages verwijderd (Figuur 2). Hiervoor was reeds een vergunning aangevraagd en afgegeven. Ook voor de realisatie van de brug over het Boterdiep is inmiddels een ontheffing afgegeven.

Specifiek voor de aanleg van het traject van de ontsluitingsweg ten zuiden van Ter Laan 10 is het voorliggende activiteitenplan opgesteld. Niet voor de aanleg van de brug, want hiervoor is reeds een ontheffing verleend. Het beoogde traject van de ontsluitingsweg is weergegeven met de grijze stippellijn in figuur 1.

Planning:

- start werkzaamheden: 1 juni 2022;
- einde werkzaamheden: 1 juli 2023 (ontheffing is zekerheidshalve aangevraagd tot 31 juli 2023 maar zal in verband met monitoring tot 2025 worden vastgesteld).

Figuur 2. Weergave van de te kappen bomen/bosschages aan Ter Laan 10 te Bedum. Voor deze werkzaamheden is reeds een vergunning verleend.

Ontheffing is aangevraagd voor verwachte overtreding van de volgende verbodsbepalingen:

Verbodsbepalingen van artikel 3.1:	Soortnamen:
opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren (artikel 3.1, lid 2, Wnb);	kerkuil

Verbodsbepalingen van artikel 3.5:	Soortnamen:
opzettelijk verstoren (artikel 3.5, lid 2, Wnb);	Gewone dwergvleermuis en Gewone grootoorvleermuis
beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5, lid 4, Wnb);	

Verbodsbepalingen van artikel 3.10:	Soortnamen:
opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.10, lid 1b, Wnb);	steenmarter

Dit besluit ziet niet toe op hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden met betrekking tot de uitstoot van stikstof. Uit toetsing (AERIUS-berekening) moet blijken of dit aan de orde is en indien noodzakelijk hiervoor vervolgstappen genomen dienen te worden.

Indien voor deze activiteit graafwerkzaamheden worden uitgevoerd, kan hiervoor een vergunning nodig zijn op basis van de Ontgrondingenwet. Volgens deze wet is namelijk voor iedere (tijdelijke) verlaging van het maaiveld of waterbodembodem een ontgrondingsvergunning nodig. Er gelden echter voor veel graafwerkzaamheden vrijstellingen van deze vergunningplicht. Of dat voor deze activiteit ook geldt, kan bepaald worden door deze [checklist](#) in te vullen (https://fd9.formdesk.com/provinciegroningen/checklist_ontheffing_ontgronding). Voor vragen of meer informatie kan contact opgenomen worden via ontgrondingen@provinciegroningen.nl.

Dit besluit ziet niet toe op het onderdeel houtopstanden (hoofdstuk 4, Wnb). Aangezien er bomen gekapt worden is mogelijk dit onderdeel van toepassing en dient er een melding gedaan te worden, voordat wordt overgegaan tot kap. Indien er sprake is van een houtopstand buiten de bebouwde kom geldt er binnen 3 jaar een herplantplicht. Een melding houtopstanden moet gedaan worden bij:

- een oppervlakte van (of de bomen zijn onderdeel van) minimaal 10 are (1000 vierkante meter) houtopstand;
- bomen in een rijbeplanting van (of de bomen zijn onderdeel van) 20 bomen of meer.

2 Procedure

2.1 Procedure en beslistermijn

De beslissing op de aanvraag is voorbereid volgens de procedure als beschreven in hoofdstuk 5 van de Wnb. Binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag is op de aanvraag beslist.

2.2 Volledigheid

De aanvraag bevatte onvoldoende gegevens voor een goede beoordeling van de gevolgen van het project. Op 13 december 2021 is de aanvrager in de gelegenheid gesteld om de aanvraag aan te vullen. De gevraagde gegevens zijn op 14 december 2021 ontvangen. Na ontvangst van deze gegevens was de aanvraag volledig.

2.3 Bevoegd gezag

Gelet op de projectbeschrijving en op het bepaalde in hoofdstuk 3 van de Wnb, zijn wij bevoegd om de ontheffing te verlenen of te weigeren.

2.4 Publicatie besluit

Van dit besluit wordt mededeling gedaan door publicatie op www.officielebekendmakingen.nl.

3 Soortbescherming

3.1 Beoordeling

Een ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, lid 1 en 4, artikel 3.8, lid 1 en 5, en artikel 3.10, lid 2, Wnb kan uitsluitend worden verleend indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort en/of er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- er is een geldig wettelijk belang;
- er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

De volgende beoordeling gaat in op deze drie voorwaarden.

3.1.1 Ecologische afweging uilen

Onderzoeksmethode

De ontheffingaanvraag is ingediend voor kerkuil en ransuil. Aanwezigheid van kerk- en ransuil is tijdens het onderzoek op basis van landelijke protocollen en onder begeleiding van ecologisch deskundigen voldoende nauwkeurig vastgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het activiteitenplan. Het onderzoek naar kerkuil heeft plaatsgevonden volgens het Kennisdocument Kerkuil van BIJ12. Hiertoe is het terrein Ter Laan 10 drie keer bezocht in de optimale periode voor het waarnemen van paartjes kerkuilen (februari - augustus).

Buro Bakker heeft het onderzoek naar ransuil plaats laten vinden in de broedperiode van ransuilen (maart – juli). Dit is een goede periode om nestplaatsen van de soort aan te tonen. In deze periode zijn ransuilen waar te nemen op de broedlocatie en jongen zijn roepend goed waar te nemen op basis van geluid.

Resultaten

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat kerkuil en ransuil binnen het plangebied aanwezig zijn. In de bebouwing is sprake van een oude roestplaats van kerkuil. In de schuur grenzend aan de boerderij zijn braakballen en poep van kerkuil waargenomen. Verder zijn in deze schuur de resten van een kerkuil aangetroffen (veren en overige prooiresten), wat waarschijnlijk het werk van steenmarter is geweest. In de loods is wat oude poep en één oude braakbal van kerkuil aangetroffen. Het lijkt er niet op dat een kerkuil de loods nu nog gebruikt. Tijdens de avondbezoeken voor onderzoek aan uilen zijn geen roepende of langsvliegende kerkuilen waargenomen. De aanwezigheid van vaste nestplaats en/of rustplaats van kerkuil die momenteel bezet is, kan daarmee worden uitgesloten. Het dier dat hier huisde is immers dood.

Tijdens de avondbezoeken voor onderzoek aan uilen zijn geen roepende of langsvliegende ransuilen waargenomen. Tijdens de onderzoeksavonden van vleermuizen zijn wel waarnemingen gedaan van ransuil: een paartje roepende ransuilen in de bomen op het erf van Ter Laan 10 en een ei van ransuil achtergelaten door een predator enkele meters ten westen van waar het roepende paartje was gehoord. Op het terrein van Ter Laan 10 is dus sprake van een jaarrond beschermd nest van ransuil in de bomen op het noordelijk deel van het terrein. Voor zover bekend is hier geen sprake van een roestplaats van meerdere families van ransuilen.

Effectenbeoordeling

Door de werkzaamheden worden essentiële functies binnen het plangebied voor kerkuil weggenomen:

- een (potentiële) rustplaats van kerkuil gaat verloren.

De werkzaamheden hebben effect op de aangetroffen rustplaats van kerkuil in het plangebied. Omdat bij de voorgenomen plannen opstallen op het terrein van Ter Laan 10 zullen worden gesloopt, blijft de daarin aanwezige beschermde rustplaats van kerkuil niet intact.

In 2021 bij een veldbezoek is opnieuw een dode kerkuil aangetroffen. Dit betekent dat de schuur nog steeds een geschikte locatie is voor kerkuilen. Om deze reden zullen we er bij de mitigatie van uitgaan dat met de sloop van de opstallen op Ter Laan 10 een nestlocatie van kerkuilen komt te vervallen.

De bomen waar de ransuilen broeden worden niet gekapt, dus deze vaste rustplaats gaat niet verloren door uitvoering van de plannen. Daarnaast kunnen vogels (waaronder ransuil en kerkuil) hinder hebben van de aanlegwerkzaamheden door geluid- en/of lichtverstoring, maar door daar voldoende rekening mee te houden, zal dit niet leiden tot een aantasting van de staat van instandhouding van de populatie en daarom is hierbij geen sprake van overtreding van artikel 3.1, lid 4 van de Wnb.

De in de aanvraag genoemde verbodsbepaling (wegnemen van nesten) wordt als gevolg van de werkzaamheden overtreden, maar alleen voor kerkuil. Ransuil kan verder buiten beschouwing gelaten worden.

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de voorgestelde werkwijze, planning, inrichting en maatregelen, zoals beschreven in hoofdstuk 10 van het activiteitenplan, worden de effecten zo veel mogelijk beperkt. Deze en andere maatregelen zijn nader uitgewerkt in de Voorschriften. Globaal komt dit neer op het volgende:

- werken buiten de kwetsbare periode;
- aanbieden alternatieve nestgelegenheid;
- begeleiding van de werkzaamheden door ecologisch deskundige.

Om kerkuil een nieuwe nestgelegenheid te bieden, zal een faunatoren ontworpen worden. Deze toren zal meerdere functies krijgen (zie de beschrijving van de voorgestelde "groene plus" in de belangenafweging).

Door de uitvoering van bovenstaande maatregelen wordt ervoor gezorgd dat zowel tijdelijk als op lange termijn voldoende verblijfplaatsen behouden blijven.

Gunstige staat van instandhouding

Kerkuil is een soort die nagenoeg overal in Nederlands wel tot broeden komt. De afgelopen decennia liep het aantal broedgevallen nagenoeg jaarlijks op. De landelijke staat van instandhouding van kerkuil als broedvogel is mede daardoor gunstig (www.sovon.nl). De staat van instandhouding van kerkuil als niet-broedvogel is gelijk aan die van de broedvogels, want het gaat om dezelfde vogels.

Voor het vaststellen van de provinciale staat van instandhouding is contact gelegd met de Stichting Kerkuilen-werkgroep Nederland). Deze werkgroep is in de jaren '70 opgericht om de negatieve ontwikkeling van kerkuil een halt toe te roepen. Er is een Soortmanagementplan Bouwkundig Versterken, opgesteld door Arcadis, waarin aangegeven wordt dat er geen gegevens bekend zijn over de regionale trend van kerkuil in Groningen. Wel komt kerkuil redelijk verspreid over Groningen voor zijn er broedgevallen van kerkuil bekend in de buurt van Bedum.

Belangrijk voor kerkuil is de aanwezigheid van kleinschalige landschappen, met een keur aan landschapselementen, zoals bijvoorbeeld houtwallen, heggen of kleine bosjes. Daarnaast is het voor het ontstaan van broedgevallen van belang dat er boerderijen, schuren of kerken aanwezig zijn.

Door de uitvoering van de eerder genoemde maatregelen en de beschikbare (permanente) alternatieven, inclusief de groene plus (zie belangenafweging), is zeker dat dit project niet zal leiden

tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van instandhouding van de betreffende soorten.

Eindoordeel ecologische afweging uilen

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op kerkuil voorkomen of tot een voldoende minimum beperken. Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven en dat de gunstige staat van instandhouding van kerkuil gewaarborgd blijft.

3.1.2 Ecologische afweging vleermuizen

Onderzoeksmethode

Aanwezigheid van Gewone dwergvleermuis en Gewone grootoorvleermuis is tijdens het onderzoek op basis van landelijke protocollen en onder begeleiding van ecologisch deskundigen voldoende nauwkeurig vastgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het activiteitenplan. In 2017 is er nader onderzoek verricht aan vleermuizen. Voor het onderzoek zijn zes veldbezoeken afgelegd. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2017. Hierbij is zowel op de bomen als op in-/uitvliegers bij de bebouwing gelet. Verder is er ook onderzoek verricht naar mogelijke vliegroutes.

Resultaten

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat Gewone dwergvleermuis en Gewone grootoorvleermuis binnen het plangebied aanwezig zijn. Tijdens het onderzoek naar vleermuizen is een zomerverblijfplaats van één Gewone dwergvleermuis en één Gewone grootoorvleermuis in de boerderij aangetroffen. Er zijn geen kraam- of winterverblijven aangetroffen.

Essentieel foerageergebied op het terrein van Ter Laan 10 ontbreekt, omdat in de omgeving voldoende geschikt foerageergebied aanwezig is.

Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

Door de werkzaamheden worden essentiële functies binnen het plangebied voor Gewone dwergvleermuis en Gewone Grootoorvleermuis verstoord en weggenomen:

- een zomerverblijfplaats van één Gewone dwergvleermuis;
- een zomerverblijfplaats van één Gewone grootoorvleermuis.

De werkzaamheden hebben effect op de aangetroffen verblijfplaatsen binnen het plangebied. Omdat bij de voorgenomen plannen opstallen op het terrein van Ter Laan 10 zullen worden gesloopt, blijven de daarin aanwezige beschermde rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen niet intact. Daarnaast heeft de ingreep negatieve effecten op individuen van de vastgestelde soorten. De vleermuizen kunnen hinder hebben van de aanlegwerkzaamheden door geluid- en/of lichtverstoring.

De in de aanvraag genoemde verbodsbepalingen (verstoren van individuen en wegnemen van vaste rust- of verblijfplaats) worden als gevolg van werkzaamheden overtreden.

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de voorgestelde werkwijze, planning, inrichting en maatregelen, zoals beschreven in hoofdstuk 10 van het activiteitenplan, worden de effecten zo veel mogelijk beperkt. Deze en andere maatregelen zijn nader uitgewerkt in de Voorschriften. Globaal komt dit neer op het volgende:

- werken buiten de kwetsbare periode;
- aanbieden alternatieve voorzieningen;
- begeleiding van de werkzaamheden door ecologisch deskundige.

Omdat de opstallen op het terrein van Ter Laan 10 gesloopt zullen worden, komen hiermee zomerverblijven van twee soorten vleermuizen te vervallen: van de Gewone grootoorvleermuis en de Gewone dwergvleermuis. Om de zomerverblijven te mitigeren, zal een faunatoren gerealiseerd worden in de nabijheid van de oorspronkelijke verblijfplaatsen (zie ook de "groene plus" zoals beschreven in de belangenafweging hierna). Het is een lastige maatregel en nog niet effectief

bewezen, maar daarom zal tevens goed gemonitord worden om te bevestigen dat de beoogde resultaten daadwerkelijk gehaald worden.

Om geen vleermuizen met de sloop van de panden aan Ter Laan 10 te beschadigen wordt het woonhuis tijdig voorafgaand aan de sloop voorzichtig ongeschikt gemaakt voor bewoning door vleermuizen. Dit houdt in dat het binnenklimaat dusdanig verstoord zal worden dat er tocht en licht doordringt onder het dak en richting eventuele spouwwallen. Dit kan door dakpannen te lichten en door op diverse plekken in de gevel al enkele bakstenen te verwijderen. Dit moedigt de vleermuizen aan om te gaan vertrekken. Waar nodig worden potentiële invliegopeningen tijdig, gecontroleerd, afgedicht met exclusion flaps om ervoor te zorgen dat vleermuizen het pand wel kunnen verlaten, maar niet meer in kunnen. Dit ontmoedigen gebeurt pas nadat de faunatoren al geruime tijd staat.

Door de uitvoering van bovenstaande maatregelen wordt ervoor gezorgd dat zowel tijdelijk als op lange termijn voldoende verblijfplaatsen behouden blijven.

Gunstige staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort van Nederland. De soort komt dan ook verspreid over het hele land voor. Volgens het ministerie van LNV zijn voor het behoud van de soort op dit moment dan ook geen soortspecifieke beschermingsmaatregelen vereist (Min. LNV).

Gewone dwergvleermuis is vooral aanwezig rondom bebouwing, waar ook groen in de omgeving aanwezig is. Dit kunnen steden en dorpen zijn, maar ook gebouwen in het buitengebied. De soort heeft mogelijk veel te lijden van woning na-isolatieprojecten, zoals bijvoorbeeld 'Nul op de Meter' projecten en is daardoor ook kwetsbaar.

Voor de provincie Groningen geldt dat de trend positief is voor deze soort, maar er is wel meer kennis over Gewone dwergvleermuis nodig, aldus de Natuurvisie (Provincie Groningen, 2017). Gezien het grote netwerk aan potentieel geschikte verblijfplaatsen wat ook blijkt uit een monitoringsinspanning in het noordoosten van Groningen is de staat van instandhouding in Groningen naar verwachting ook gunstig.

Gewone grootoorvleermuis is een stuk minder algemeen dan Gewone dwergvleermuis, maar komt toch ook in grote delen van Nederland voor, vooral daar waar bosgebieden aanwezig zijn. De dichtheden zijn echter nooit hoog. Volgens het ministerie van LNV is de soort gevoelig voor een aantal zaken:

- beschikbaarheid en verontrusting van zomeren winterverblijven;
- beschikbaarheid van kleinschalig en bosrijk landschap als jachtgebied;
- beschikbaarheid bomen en lijnvormige elementen als pendelroutes.

Op landelijk niveau lijkt de trend van grootoorvleermuizen tot aan 2018 in ieder geval niet direct zorgen te baren. Veel soorten vleermuizen (waaronder Gewone grootoorvleermuis) zijn in die periode in aantal toegenomen en voor Gewone grootoorvleermuis heeft dit er zelfs toe geleid dat de soort niet meer op de Rode Lijst staat. Anderzijds geeft het CBS aan dat de informatie over deze soort als het gaat over de populatie en populatietrend van Gewone grootoorvleermuis in de zomer onvoldoende is om uitspraken over te doen. Van de populatie-omvang in de winter is ook nog onvoldoende bekend. De informatie over de verspreidingstrend van deze soort in de winter laat ook te wensen over (matig, aldus CBS).

Voor de provincie Groningen is er ook meer kennis over Gewone grootoorvleermuis gewenst, aldus de Natuurvisie (Provincie Groningen, 2017). De monitoringsinspanning in het noordoosten van Groningen laat zien dat er maar op een beperkt aantal plaatsen verblijfplaatsen van Gewone grootoorvleermuis zijn vastgesteld terwijl waarnemingen van dieren in een ruime straal rondom de verblijfplaatsen worden gedaan. Gezien de beschikbare gegevens en het aantal potentieel geschikte verblijfplaatsen in Groningen mag ervan uitgegaan worden dat de staat van instandhouding van de Gewone grootoorvleermuis in Groningen ook gunstig is.

Door de uitvoering van de eerder genoemde maatregelen en de beschikbare (permanente) alternatieven, inclusief de groene plus (zie belangenafweging), is zeker dat dit project niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van instandhouding van de betreffende soorten.

Eindoordeel ecologische afweging vleermuizen

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op aangetroffen beschermde soorten voorkomen of tot een voldoende minimum beperken. Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven en dat de gunstige staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis en Gewone grootoorvleermuis gewaarborgd blijft.

3.1.3 Ecologische afweging steenmarter

Onderzoeksmethode

Aanwezigheid van steenmarter is tijdens het onderzoek onder begeleiding van ecologisch deskundigen voldoende nauwkeurig vastgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het activiteitenplan. Voor het nader onderzoek naar het gebruik van Ter Laan 10 door steenmarter heeft een inpandig sporenonderzoek (uitwerpselen, prooiresten) plaatsgevonden in het woonhuis, op de zolder van de boerderij (Buro Bakker, 2018). In aanvulling hierop heeft gedurende de periode 31 mei – 25 juni 2018 een cameraval in het pand gestaan. Op een locatie waar de camera zicht op had is geurstof aangebracht om steenmarters te lokken.

Resultaten

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat steenmarter binnen het plangebied aanwezig is. Tijdens het inpandige onderzoek naar de aanwezigheid van steenmarter is vast komen te staan dat er aanwijzingen zijn die duiden op een verblijfplaats van steenmarter. In de schuur grenzend aan de boerderij (vooral op de zolder) zijn diverse latrines van de steenmarter aangetroffen met veel verse uitwerpselen. Ook zijn er diverse prooiresten aangetroffen (waaronder die van de kerkuil). Ook bij het onderzoek met de cameraval en het plaatsen van geurstof als lokmiddel is de aanwezigheid van steenmarter vastgesteld. Overdag en 's avonds zijn meerdere keren beelden van een volwassen vrouwtje met drie jongen vastgelegd. Op de locatie kan dus vastgesteld worden dat er een voortplantingsverblijfplaats van steenmarter aanwezig is.

Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

Door de werkzaamheden worden essentiële functies binnen het plangebied voor steenmarter weggenomen:

- een voortplantingsverblijfplaats van steenmarter.

De werkzaamheden hebben effect op de aangetroffen verblijfplaats van steenmarter binnen het plangebied. Daarnaast heeft de ingreep negatieve effecten op individuen van deze soort. Omdat bij de voorgenomen plannen opstallen op het terrein van Ter Laan 10 zullen worden gesloopt, blijft de daarin aanwezige beschermde rust- en verblijfplaats van steenmarter niet intact. Daarnaast kan steenmarter hinder hebben van de aanlegwerkzaamheden door geluid- en/of lichtverstoring, maar daar geldt in de wet onder artikel 3.10 geen verbodsbepaling voor.

De in de aanvraag genoemde verbodsbepaling (wegnemen van verblijfplaats) wordt als gevolg van werkzaamheden overtreden.

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de voorgestelde werkwijze, planning, inrichting en maatregelen, zoals beschreven in hoofdstuk 10 van het activiteitenplan, worden de effecten zo veel mogelijk beperkt. Deze en andere maatregelen zijn nader uitgewerkt in de Voorschriften. Globaal komt dit neer op het volgende:

- werken buiten de kwetsbare periode;
- aanbieden van alternatieve voorzieningen;
- opstellen van een ecologisch werkprotocol;
- begeleiding van de werkzaamheden door ecologisch deskundige.

Omdat met de voorgenomen sloop een vaste rust- en verblijfplaats van een steenmarter komt te vervallen, dient dit dier een nieuw heenkomen te worden geboden. Hiervoor zal een steenmarterkast worden geplaatst in de bosschage aan de noordzijde van het terrein van Ter Laan 10 op een dusdanige wijze dat deze dienst kan doen als voortplantingsverblijfplaats. Deze kast wordt geleverd door Vivara. De precieze locatie van de kast is vooralsnog niet vastgelegd, deze komt zo ver mogelijk bij de aan te leggen ontsluitingsweg vandaan, op een geschikte plek in de bosschage te staan/hangen en zal opgenomen worden op een kaart in het logboek en/of ecologisch werkprotocol.

Door de uitvoering van bovenstaande maatregelen wordt ervoor gezorgd dat zowel tijdelijk als op lange termijn voldoende verblijfplaatsen behouden blijven.

Gunstige staat van instandhouding

De steenmarter is een marterachtige die als ware 'cultuurvolger' te boek staat. De soort komt in Nederland nagenoeg overal in de buurt van mensen voor. Steenmarters zijn vooral in de nacht actief en trekken zich overdag terug in hun schuilplaatsen. Deze schuilplaatsen zijn te vinden in zolders en in schuren, kruipruimtes, spouwmuren of ruimtes onder dakbedekking, maar ook in boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen.

In het Faunabeheerplan Groningen (Van Koot et al., 2019) wordt over de staat van instandhouding van de steenmarter het volgende gezegd:

"De staat van instandhouding van de steenmarter is gunstig." en "Voor de steenmarter in Groningen geldt dat er geen redenen zijn om aan te nemen dat de soort nu of in de toekomst door welke oorzaken dan ook geen levensvatbare component in haar natuurlijke habitat meer zal kunnen zijn. Het beoogde beheer doet daar ook geen afbreuk aan. En ook niet dat het natuurlijke verspreidingsgebied kleiner zal worden. Verder bestaat zekerheid dat er voldoende groot habitat voor deze soort in Groningen aanwezig zal blijven."

Door de uitvoering van de eerder genoemde maatregelen en de beschikbare (permanente) alternatieven en de reeds gunstige staat van instandhouding van steenmarter, is zeker dat dit project niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Eindoordeel ecologische afweging steenmarter

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op steenmarter voorkomen of tot een voldoende minimum beperken. Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven en dat de gunstige staat van instandhouding van steenmarter gewaarborgd blijft.

3.1.4 Belangenafweging

De ontheffing is aangevraagd voor kerkuil in het belang van:

- volksgezondheid of de openbare veiligheid.

De ontheffing is aangevraagd voor Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis en steenmarter in het belang van;

- volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

In hoofdstuk 3 van het activiteitenplan (en daarna met nadere motivatie aangevuld op 14 december 2021) zijn bovenstaande geldige belangen verder toegelicht.

De voorgenomen werkzaamheden worden uitgevoerd in het kader van het wettelijk belang "volksgezondheid of openbare veiligheid". In de huidige situatie vormt het doorgaande verkeer door het centrum van Bedum voor problemen op het gebied van leefbaarheid en verkeersveiligheid. Inwoners van Bedum ervaren de dorpskern momenteel als 'zeer onveilig'. Gemeentebelangen Bedum

is zelfs een petitie gestart over dit onderwerp en heeft inmiddels al meer dan 2000 handtekeningen verzameld. De petitie is in 2011 ingediend bij de provincie Groningen.

De oorzaken van het probleem in Bedum zijn het vrachtverkeer van en naar Friesland Campina aan de noordkant van het dorp en de onveilige, niet bewaakte spoorwegovergangen.
(<https://www.provinciegroningen.nl/projecten/oostelijke-rondweg-bedum/>)

Dit is hoe Gemeentebelangen Bedum tegen de situatie aankijkt:

“Dat het vrachtverkeer door Bedum steeds intensiever wordt en dat de vrachtwagens steeds groter en zwaarder worden. Elke drie minuten dendert er een vrachtauto door het centrum van Bedum en dan hebben we het alleen nog maar over het melkverkeer. Vanaf de DOMO rijden er al meer dan 120.000 vrachtauto's per jaar door onze gemeente, die allemaal hun weg zoeken door de bebouwde kom, op smalle wegen tussen schoolgaande kinderen en winkelend publiek. De situatie is nu al onhoudbaar, maar met de enorme groei van de DOMO fabriek en de toename van het verkeer in het algemeen brengt dat de veiligheid en leefbaarheid van de gemeente Bedum zowel nu als in de toekomst ernstig in gevaar.”

(<https://petities.nl/petitions/2055?locale=cat>)

Het vrachtverkeer dat momenteel nog door het dorp rijdt leidt duidelijk tot een verminderde leefbaarheid en verkeersveiligheids- en bereikbaarheidsproblemen in het centrum van Bedum. De huidige doorgaande weg is te smal en woningen staan dicht op de weg. Dit leidt ook tot negatieve gezondheidseffecten voor de inwoners van Bedum.

Gelet op de provinciale beleidsnotitie "Beleidsnota Fauna en Flora 2018" stimuleren wij initiatiefnemers om extra maatregelen te nemen om soorten op langere termijn juist te laten profiteren van ruimtelijke ontwikkelingen. Op deze manier kunnen projecten die zouden kunnen leiden tot negatieve effecten voor soorten juist gebruikt worden om de staat van instandhouding van soorten te versterken. In de aanvraag zijn de volgende maatregelen beschreven:

- Om de beschermde diersoorten die op het terrein van Ter Laan 10 in de bebouwing hun vaste rust- of verblijfplaats hebben en deze door de sloop gaan verliezen zal er een faunatoren voor deze soorten worden gerealiseerd. Hierbij wordt in ieder geval gedacht aan de twee vleermuissoorten: Gewone dwergvleermuis en Gewone grootoorvleermuis. Daarnaast is het de bedoeling dat niet alleen de twee genoemde vleermuizen gebruik kunnen maken van de faunatoren. Deze wordt zo ontworpen dat eventueel ook grotere vleermuizen, zoals Laatvliegers, de toren kunnen gebruiken als vaste verblijfplaats. De toren zal ook ruimte gaan bieden als nestplaats voor een kerkuil.
- Ten zuiden van het terrein Ter Laan 10 is een gebied dat opnieuw ingericht zal worden. Men is voornemens om aan het Boterdiep een strandje in te richten. De beoogde locatie voor het strandje en de faunatoren is aangegeven in figuur 3. De plaatsing van de faunatoren zal gecombineerd worden met een educatieve voorziening om ook het publiek in te lichten over deze faunatoren.

Figuur 3. Beoogde locatie (blauwe ster) voor de plaatsing van een faunatoren ten behoeve van de mitigatie van verblijven van vleermuizen en kerkuil die komen te vervallen aan Ter Laan 10 te Bedum. In het kader van geleiding zal er ook een bomenrij aangeplant worden (rode pijl).

- De te ontwikkelen toren wordt een voorziening, specifiek opgebouwd voor de wensen van de beoogde soorten. Voor de ontwikkeling van de faunatoren heeft de provincie bedacht hier een samenwerking tussen studenten (ontwerp en ontwikkeling), Faunus Nature Creations (begeleiding ontwerp/ontwikkeling en waarborging bruikbaarheid voor beoogde doelsoorten) en Bureau Biota (ecologische begeleiding ontwerp en afstemming plaatsing) voor te willen opzetten. Hierbij wil de provincie graag gebruik maken van binnen de provincie beschikbare materialen (hergebruik). Faunus Nature Creations waarborgt dat de uiteindelijke voorziening goed gebruikt kan worden door de beoogde doelsoorten. Vooralsnog wordt gedacht aan de volgende randvoorwaarden: Toren dient minimaal geschikt te zijn voor de volgende verblijfstype en soorten:
 - zomer- en paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis;
 - kraamverblijf gewone dwergvleermuis;
 - zomer- en kraamverblijf gewone grootoorvleermuis;
 - verblijfplaats kerkuil.

Eisen aan de toren:

- gemetselde toren voor meer warmteopslagcapaciteit ten behoeve van kraamfunctie;
- meerlaagse gevelbekleding (binnen en/of buiten de toren) om variatie in klimaatzones te creëren;
- minimale grootte is 2 x 2 x 4,5 meter;
- vrije binnenruimte in de toren ten behoeve van grootoorvleermuizen;
- pannendak van oudhollandse pannen zodat deze toegang geeft aan diverse soorten vleermuizen;
- toegangsluik/-deur voor inspectie, monitoring en onderhoud;
- passage van achter gevelbetimmering naar binnenzijde toren noodzakelijk en bruikbaar voor vleermuizen;
- toegang en passages minimaal 30 mm afstand (ook de ruimte tussen de betimmering), zodat ook Laatvlieger en meervleermuis de toren kunnen gebruiken;
- kerkuil dient fysiek gescheiden verblijf te hebben in de toren, dus niet in dezelfde ruimte te verblijven als de vleermuizen.

- De faunatoren wordt zo ontworpen dat in ieder geval de beoogde doelsoorten en mogelijk nog meer vleermuissoorten de toren kunnen gaan gebruiken. Daarnaast wordt de toren zo gebouwd dat deze jaren mee kan gaan. Wanneer de toren in verval begint te raken zal de provincie Groningen tijdig zorgen voor reparaties, zodat het permanente karakter van deze voorziening zo goed mogelijk gewaarborgd wordt.
- Mede omdat het een niet bewezen effectieve maatregel is, zal deze faunatoren gemonitord worden, juist ook om in het kader van de groene plus te kunnen bevestigen dat deze toren ook voor andere soorten een positief effect zal hebben.

De groene plus is gelegen in het feit dat ook de bomenrij/aanvliegroutes tot aan de faunatoren geoptimaliseerd wordt/worden (zie rode pijl figuur 3), **welke gezien wordt als onderdeel van de functionaliteit van de faunatoren** en bovendien dat de toren naar verwachting een groot positief effect zal hebben op de aangevraagde soorten, maar evengoed ook op een groot aantal andere gebouwbewonende soorten.

Bovenstaand geldend belang, tezamen met de groene plus, is voldoende om de (tijdelijke) negatieve effecten op de beschermde soorten, die als gevolg van de uitvoering van de voorgenomen activiteit zullen optreden, te rechtvaardigen.

3.1.5 Alternatievenafweging

In het voortraject zijn alternatieven uitvoerig afgewogen bij de keuze voor het juiste traject waar de ontsluitingsroute nu is gepland. Deze onderbouwing is op 14 december 2021 aanvullend bij de ontheffingsaanvraag nagezonden.

Gezien de onderbouwing in de aanvullende informatie van 14 december 2021 is voldoende aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is die een minder ecologisch negatief effect heeft op de aanwezige beschermde soorten. In deze situatie wordt met de gekozen locatie, planning, werkwijze en inrichting schade aan de aanwezige beschermde soorten voorkomen of zoveel mogelijk beperkt.

4 Conclusie

Op basis van de ingediende aanvraag blijkt dat de alternatievenafweging voor deze activiteit in dit plangebied voldoende is onderbouwd en het belang van de activiteit voldoende is aangetoond. Met de maatregelen zoals uitgewerkt in de voorschriften wordt het effect als gevolg van de geplande activiteit in het plangebied voldoende beperkt en blijft de gunstige staat van instandhouding van kerkuil, Gewone dwergvleermuis, Gewone Grootoorvleermuis en steenmarter gewaarborgd.

4.1 Eindconclusie

Om de activiteit uit te voeren is een ontheffing nodig van verbodsbepalingen zoals in de volgende tabel weergegeven.

Omdat geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de soorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen of te houden, is de aanvraag voor ontheffing:

voor de volgende soort	voor artikel 3.1, lid 2 ¹	voor artikel 3.5, lid 2 en 4 ²	voor artikel 3.10, lid 1b ³
kerkuil (<i>Tyto alba</i>)	toegekend	n.v.t.	n.v.t.
Gewone dwergvleermuis	n.v.t.	toegekend	n.v.t.

(<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)			
Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)	n.v.t.	toegekend	n.v.t.
steenmarter (<i>Martes foina</i>)	n.v.t.	n.v.t.	toegekend

¹Het betreft de verbodsbepalingen:

lid 2, opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren;

²Het betreft de verbodsbepalingen:

lid 2, opzettelijk verstoren;

lid 4, beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen;

³Het betreft de verbodsbepalingen:

lid 1b, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen;

Daarom verlenen wij, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit besluit geeft ontheffing voor de soorten en verbodsbepalingen zoals is weergegeven in bovenstaande tabel. De activiteit kan daarmee in het omschreven plangebied binnen de ontheffingperiode en met inachtneming van de voorschriften gerealiseerd worden.

Bijlage 1. Wettelijk kader

Artikel 1.11 Wnb Zorgplicht

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Artikel 3.1 Wnb

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van:
 - a. de verboden, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, ten aanzien van vogels, dood of levend, of gemakkelijk herkenbare delen daarvan, of ten aanzien van uit deze vogels verkregen producten van daarbij aangewezen soorten, of
 - b. regels, gesteld krachtens artikel 3.2, vierde lid.
4. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°. ter bescherming van flora of fauna;
 - 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
 - c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.
5. In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:

- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
- b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
- c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Artikel 3.5 Wnb

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.6 Wnb

1. Het is verboden dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage I of II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, onder zich te hebben voor verkoop, te vervoeren voor verkoop, te verhandelen, te ruilen of te koop of te ruil aan te bieden.
2. Het is verboden, anders dan voor verkoop, dieren of planten als bedoeld in het eerste lid onder zich te hebben of te vervoeren.
3. De verboden, bedoeld in het eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing ingeval de in dat lid bedoelde dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Artikel 3.8 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, of van regels gesteld krachtens artikel 3.7, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
4. Bij de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, kan worden bepaald dat gedeputeerde staten ontheffing kunnen verlenen, of dat provinciale staten bij verordening vrijstelling kunnen verlenen, van bij de maatregel aangewezen regels.
5. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

- 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
- c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Artikel 3.10 Wnb

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
 - h. in het algemeen belang, of
 - i. bestendig gebruik.

Artikel 5.3 Wnb

1. Aan een vrijstelling, vergunning of ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.
2. Een vrijstelling, vergunning of ontheffing kan onder beperkingen worden verleend.
3. Vrijstellingen, vergunningen en ontheffingen kunnen aan een geldigheidsduur worden gebonden.
4. Het is verboden te handelen in strijd met de bij een vergunning of ontheffing gestelde voorschriften.

Loket	
Wettelijk domein	Wet natuurbescherming, soorten
Gebieden	Niet gebiedsgebonden
Ontheffing	Eenmalig
Dossiernummer KIWI	K31906
Documentnummer KIWI	2022-005498
Zaaknummer Squit	GR-VERG-2021-000810

Contactpersoon	
Bedrijfsnaam	
Contactpersoon	
Adres	
Postcode en woonplaats	
Telefoonnummer vast	
Telefoonnummer mobiel	
Emailadres	

Gegevens project	
Projectnaam	
Locatie werkzaamheden	
Startdatum werkzaamheden	
Einddatum werkzaamheden	
Overzicht planning werkzaamheden	

Versturen aan
Dit formulier dient zodra de aanvang van het werk bekend is per mail te worden ingediend bij de provincie Groningen, maar minimaal 7 dagen van te voren, naar loketVTH@provinciegroningen.nl onder vermelding van; 'Meldingsformulier Wnb soorten Start werkzaamheden Ter Laan 10 Bedum (K31906)'